

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Månadskammar 8814

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 14.

Stockholm den 6 April 1911.

4:e årg.

<p>Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1911, F. Englunds Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	---	--	--	---

Storartad donation till L. K. P. R.

MARTINA BERGMAN-ÖSTERBERG

Martina Bergman-Österbergs namn är icke okänt för Dagnys läsare. I maj 1908 innehöll tidningen en artikel, där fru Bergman-Österbergs lifsgärning skildrades — huru hon fört den svenska gymnastiken från seger till seger i England. Folkskolorna, där hon blef inspektris, och äfven andra skolor införde den Lingska gymnastiken. I asyler och inrättningar, t. o. m. i Holloways och Glasgows fängelser fick den insteg. Själf bildade fru Bergman-Österberg ett eget gymnastikinstitut 1885, det första i London med ändamål att utbilda gymnastiklärarinnor; efterhand utvidgade hon alltmera sin verksamhet. Sedan hon i Kingsfield, Dartford, inrättat ett storartadt ordnadt "Physical Training College", utsändas nu därifrån gymnastiklärarinnor icke endast öfver hela England utan till olika delar af världen. I Sydafrika, Amerika, Mindre Asien och Australien ha fru Bergman-Österbergs elever vunnit anställning. Hennes namn är känt och äradt, och hon intar en ställning, som icke endast socialt taget utan äfven ekonomiskt räknadt är framskjuten och mycket betydande.

Och hvarför nu denna rekapitulation af hennes omfattande och framgångsrika verksamhet? Jo, fru Bergman-Österberg, som med det lifligaste intresse följer de svenska kvinnornas sträfvanden i hemlandet, som har det starkaste förstående af hvad det betyder för kvinnorna att få tillfälle till kunskap och upplysning, som — själf den samhällsnyttigaste medborgare — vill se kvinnorna rustade

att taga upp arbetet till samhällets tjänst, har i dagarna skänkt 50,000 kr. till Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt upplysningsverksamhet.

Det känns lyftande och befriande att få ett så kraftigt tag till hjälp i ett arbete, som hittills förts fram med så ringa medel. Huru ofantligt mycket betyder det ej för L. K. P. R. att kunna ut öfver landet, till alla de många stora och små föreningarna skicka goda och dugliga föreläsare, kunna ordna kurser i samhällslära, organisera och leda undervisning och upplysning!

Fru Bergman-Österberg har själf planerat medlens användning. Under 10 års tid utgår donationen med 5,000 kr. om året. Meningen är att ambulatoriska kurser skola anordnas under fyra månader hvarje år; två månader på våren och två på hösten. Föreläsningarna skola hållas af aflönade föredragshållare, som resa från plats till plats, hela landet öfver. Särskild vikt lägger fru Bergman-Österberg på bibringandet af kunskap om de lagar och förordningar, som röra kvinnor och barn, på det att kvinnorna, när de erhålla politisk rösträtt, må vara inne i dessa saker och beredda att särskildt på dessa punkter taga upp samhällsarbetet.

Ordmandet af kurserna öfverlämnas till en af L. K. P. R. utsedd kommitté, hvilkens förslag skola underställas fru Bergman-Österbergs pröfning och gillande. Den första ambulatoriska kursen, som skall uppkallas efter fru Bergman-Österberg, kommer att ta sin början redan i höst.

Alldeles fränsett det för L. K. P. R:s verksamhet så glädjande i den rika gåfvan, är det med stolthet man pekar på denna fru Bergman-Österbergs donation. Den bär vittne om icke endast hennes intresse för hennes lands kvinnor och en god sak utan äfven om den rent yttre framgång hon haft i sitt lifs gärning. Den talar om en kvinnas förmåga att arbeta och ta sig fram, att ordna och organisera, att med framgång kunna stå i spetsen för ett stort och omfattande företag. I dessa dagar, då i vissa utlåtanen angående föreslagna grunder för kvinnors anställning i statstjänst alla "chefsplatser" så ängsligt undantagits — såsom icke lämpliga för kvinnor — blir det af en egendomlig betydelse att på sätt som nu gjorts genom denna donation påminnas om fru Bergman-Österbergs verksamhet. Med glädje kunna vi emellertid påminna oss att hon ej, såsom startare af större företag, står ensam bland svenska kvinnor. Sofia Gumælius, Stina Quint och ännu andra skulle kunna nämnas vid hennes sida.

Vi äro stolta öfver att räkna dem bland oss, deras framgångsrika arbete är i och för sig en uppmuntran och en sporre för oss andra. För den direkta, storartade hjälpen i arbetet för kvinnornas sak, så som den nu kommit från en af dem, hembära vi vårt tack och vår djupa erkänsla.

E. K—n.

Rösträttsmotioner.

Måndagen den 27 mars väcktes i Andra kammaren af hr Branting motion om allmän rösträtt. Motionen, som afser borttagande af alla hinderstreck för rösträtts utöfvande, såväl nu existerande ålders-, konkurs-, fattigvårds-, utskylds- och värnplikts- som könsstreck, är — på grund af denna sista punkt — af särskild betydelse för oss kvinnor. Motionären yrkar på att i ingressen till § 16 R. O. orden "svensk man" skola utbytas mot "svensk man och kvinna".*) Slutyrkandet är att till ledamot af Första kammaren kan väljas man eller kvinna,*) som är röstberättigad inom sin kommun samt uppnått 30 års ålder; till ledamot af Andra kammaren man eller kvinna,*) som uppnått 25 års ålder samt äger valrätt inom riket.

Hvad beträffar valrättens utöfvande skulle denna, med afseende på Andra kammaren, tillkomma enhvar välfrejdad svensk medborgare, såväl man som kvinna, som före det kalenderår, hvarunder val äger rum, uppnått 21 års ålder; dock ej den som står under förmynderskap eller fattigvårdsstyrelsens målsmansrätt.

Motionen har undertecknats af hrr Hjalmar Branting, Carl Lindhagen, Herm. Lindqvist, Nils Persson Wärner Rydén, A. J. Christiernsson, F. W. Thorsson, A. C. Lindblad och Viktor Larsson.

Lördagen den 1 april förnyade Liberala samlingspartiet sin motion om ändringar i 10, 16, 18 och 21 paragraferna Riksdagsordningen i syfte att införa valrätt och valbarhet för kvinnor till riksdagens kamrar. Motionen frambars i Första kammaren af hr Ernst Beckman och i Andra kammaren af hr Staff.

Vi återkomma i nästa nummer med redogörelse för de skilda motionernas motiveringar.

*) Kurs. af red.

Kvinnorna och statstjänsterna.

Statkontoret har nu äfvenledes afgifvit erfordradt utlåtande om löneregleringskommitténs förslag rörande kvinnors anställande i statstjänst.

Statkontoret gillar i stort sedt kommitténs förslag, och alldeles afgjort bestämmelserna angående gifv kvinnas uteslutande från statens tjänster samt att kvinnas pensionsålder skall inträda tidigare än mannens. Med afseende på kommitterades uträkning af huru pass mycket lägre kvinnor i statstjänst skola kunna lönas i jämförelse med män i samma tjänst har statkontoret några i mindre detaljer afvikande åsikter. Själva principen gillas.

-Men — något hände. T. f. statskommissarien Beckman tillåter sig att ha en från statkontorets beslut afvikande mening. Han har till att börja med den åsikten om frågan i sin helhet, att som grund skulle läggas den

Förnya ofördröjligen Er prenumeration!

Juvel- Guld- & Emaljarbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
4 Fredsgatan 4.

DAGNYS LÄSARE
 böra gynna
DAGNYS ANNONSÖRER

"lämligen självklara" uppfattningen, att det för staten såsom arbetsgivare skulle vara en förlust om den skicklige ej kunde utnännas och att därför frågan om det vore "lämpligt" att låta kvinnor inneha t. ex. lektorstjänster ej kan diskuteras. Angående gift kvinnas utestängande har han den enkla åsikten, att staten af hänsyn till sin egen fortvaro skulle ha intresse af att uppmuntra bildande af familj. Angående aflöningsfrågan har hr Beckman likaledes en mycket enkel uppfattning, nämligen att staten icke bör pressa ned lönerna på ett håll, där den minsta motståndskraften är till finnandes, en arbetsgivarepolitik, som är staten ovärdig. Han är icke med om minskning af kvinnors löner.

Han gör för öfrigt, i detta sammanhang, en högst intressant utredning af principerna för löns utbetalande för det verkliga arbetet samt för hvad som anses böra betalas ut öfver hvad arbetet i och för sig är värdt, på det att manlig tjänsteinnehafvare må kunna bilda familj och uppfylla sin försörjningsplikt.

Angående tidigare pensionsålder för kvinnan anser hr Beckman att den omständigheten, att kvinnans medeltidslängd i Sverige är större än mannens bör kunna åberopas som sannolikhetsskäl för den åsikten, att hennes pensionsålder bör kunna sättas lika med mannens, såsom fallet är i Holland. Han menar, att intill dess en noggrann utredning blifvit verkställd, bör pensionslagen ändras därhän, att den normala pensionsåldern blir densamma för män och kvinnor.

Högst egendomliga, från gängse maskulin uppfattning afvikande åsikter, hr Beckmans!

En märklig motion i Stockholms stadsfullmäktige.

Reglementeringskommitténs betänkande föreligger, som bekant, färdigt sedan några månader tillbaka och innehåller bl. a. förslag om den reglementerade prostitutionens afskaffande. Innan emellertid detta kommitténs förslag hunnit att på vederbörligt håll upptagas till behandling har nu en motion i Stockholms stadsfullmäktige öppnat en snar och bekväm väg till denna frågas lösning hvad Stockholm vidkommer. Ett penndrag af hrr stadsfullmäktige och den förhatliga institutionen är afskaffad i vår hufvudstad. Fullmäktige kunna helt enkelt vägra anslag till reglementeringens upprätthållande, och det "laglighetens yttersta gränsmarker" — som det heter i den ofvanberörda motionen — tangerande reglementeringssystemet är i Stockholm slopadt.

Motionen, hvilken, som redan nämnts, afser beslut om att ur den kommunala budgeten utesluta anslaget till reglementeringen i Stockholm, har i dagarna väckts af trenne läkare, hrr Laurent, Bratt och Buhre. Motionärerna stödda sig i sin motivering på det i reglementeringskommitténs betänkande gjorda uttalandet, att intet synes vittna för att reglementeringssystemet är till nytta ur sanitär synpunkt. De rent humanitära skäl, som kunna anföras emot systemet — det i högsta måtto förråande och

kanske mera än något annat moraliskt förslöande som ligger däri — ha ej i motiveringen betonats; man torde dock kunna utgå ifrån att dessa synpunkter, ehuru ej berörda, gömma sig bakom öfriga skäl.

Det är med förväntan man ser framåt mot frågans behandling inom stadsfullmäktige. Önskan att motionen måtte bifallas är dock parad med oro för att mycket därmed ej för framtiden vinnes, i fall reglementeringskommitténs förslag om att "helyrkesprostituerade" skola hänföras till lösdriifvarnes kategori och som sådana dömas kommer att som lag antagas. De vådor, som däraf skulle följa, har i Dagny förut framhållits, de kasta sin skugga öfver en reform, som annars skulle hälsas med djupast känd tillfredsställelse.

Förslag om politisk rösträtt åt Islands kvinnor.

Från Köpenhamn meddelas att majoritetspartiet inom Islands alting (Hjemmestyrepartiet) har framlagt förslag till författningsändring, hvari ingår bestämmelsen om att politisk rösträtt skulle tillerkännas män och kvinnor, liksom att äfven män och kvinnor skulle vara valbara på samma betingelser.

Vid val till tingets nedre afdelning skulle alla män och kvinnor, som fyllt 21 år, ha rösträtt; till öfre afdelningen de, som fyllt 35 år. Vid valen skulle proportionell valmetod tillämpas.

Upprop.

Den sjätte världskongressen för kvinnans politiska rösträtt kommer, som bekant, att äga rum i Stockholm den 12—17 instundande juni. Till kongressen äro deltagare att förvänta från öfver 20 olika länder, och ett lifligt arbete pågår för att bereda dessa främlingar ett för vår hufvudstad värdigt mottagande. Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, som har att vid kongressen utöfva värdskap, hyser en liflig önskan att för ett antal af kongressens delegerade kunna bereda gästfrihet och hoppas på att många hem skola öppnas för mottagande af de resande främlingarna. Kongressens inkvarteringskommitté vänder sig härmed till alla, som under kongressdagarna kunna och vilja såsom gäster i sitt hem mottaga någon eller några af kongressens svenska eller utländska delegerade, med en vördsam vädjan att snarast möjligt göra anmälan härom hos kommitténs sekreterare fru Fanny Pettersson, Schéelgatan 15. Riks Kungsholmen 77. Allm. tel. 201 70.

Sjätte världskongressens för kvinnans politiska rösträtt inkvarteringskommitté:

Bertha Nordensson,
född Kleman, ordförande.

Karin Holmgren,
f. Fjällbeck.

Signe Laurell.

Vendela Rossander,

f. Forsgren.

Alma Wik,

f. Svensson.

Fanny Pettersson,

f. Falkman.

Mot Sensträckningar

lika väl som vid kross-skador m. m. har SALUBRIN befunnits vara ett utmärkt behandlingsmedel, om det användes som i beskrifningen angifves.

SALUBRIN tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos **GEIJER & Co., Stockholm.**

Frågan om kvinnliga öfverlärare i Malmö.

I början af innevarande år ingick till Malmö stads folkskolestyrelse från öfverläraren vid Johannesskolan en anhållan att, då öfverläraregöromålen voro ytterst betungande till följd af det stora barnantalet vid skolan (omkr. 2,000), någon lindring måtte beredas honom på det sätt att undervisningstimmarnas antal inskränktes från 22 till högst 16 timmar i veckan.

Detta föranledde folkskollärarinnor vid samma skola att hos skolstyrelsen anhålla att lättnad i arbetet bereddes öfverläraren därigenom att det vid Johannesskolan förordnades en folkskollärarinna med uppdrag att öfvertaga expeditionsgöromålen för och i öfrigt förestå flickafdelningen därstädes.

Som skäl anfördes följande. Det vore af stor vikt för flickundervisningen, att lärarinnorna ägde rätt att deltaga uti öfverläggningarna mellan inspektören och öfverlärarne å expeditionen för att vid nämnda sammanträden tillgodose flickundervisningens speciella intressen.

Med afseende på ledningen skulle det endast lända till skolans bästa, om lärarinnor tillätes deltaga i dess administration.

Öfverläraren skulle erhålla den begärda lindringen i arbetet utan att inskränkning behöfde göras i hans lästid, och den splittring, som ur uppfostrans synpunkt måste anses skadlig för klassen, skulle undvikas.

Förslag till arbetsfördelning af öfverlärarens och lärarinnans åligganden inlämnades äfven.

På grund af det föregående ingick därefter från ordinarie folkskollärarinnor i Malmö till skolstyrelsen en skrivelse, hvori de instämde i den från kamraterna vid Johannesskolan inlämnade och anhöllo i likhet med dessa, att en folkskollärarinna måtte tillsättas att förestå flickafdelningen vid nämnda skola.

Dessutom hemställde de till styrelsen, huruvida icke vid blifvande ledighet kvinnliga öfverlärare måtte kunna tillsättas vid stadens flickskolor.

Som hufvudsakliga skäl härför anfördes:

att flickornas speciella intressen skulle bättre tillgodses än nu vore fallet om lärarinnor finge del i ledningen,

att expeditionsgöromålen vid skolorna ej vore mera omfattande, än att en kvinna med ordningssinne och praktisk blick lätt skulle kunna sätta sig in i och sköta dem,

att det med afseende på renlighet och ordning endast kunde vara af gagn med kvinnligt öfvervakande, då kvinnan härför i regel förvärfvat skarpt blick.

Med afseende på förhållandet till barnens föräldrar skulle en kvinnlig öfverlärare fylla sin plats lika bra som en manlig, dessutom skulle en kvinna lättare vinna mödrarnas förtroende och blifva dem till råd och stöd i förhållanden af intimare natur.

Lärarinnorna kunde ej anses genom sin framställda önskan intränga på främmande område, då de ju hade samma kompetens som deras manliga kamrater, arbetade

under samma ansvar och förhållanden som dessa och skolans bästa och utveckling säkert låge lärarinnorna lika varmt om hjärtat som lärarna.

Sist hänvisades till de städer både i Sverige och utlandet, där öfverlärarinnor redan finnas och där de enligt tillförlitliga intyg öfverallt visat sig gå väl i land med sitt arbete.

Frågan om öfverlärarinna var för ny att icke väcka motstånd. Från samtliga öfverlärare, från småskollärarinnor vid Johannesskolan, från en del lärare vid Malmö folkskolor ha till skolstyrelsen ingått skrivelser med anhållan att folkskollärarinnornas begäran måtte lämnas utan afseende.

Ärendet behandlades den 21 mars. Frågan om öfverlärarinna vid Johannesskolan diskuterades mycket utförligt, uttalanden gjordes både för och emot lärarinnornas anhållan, slutligen afslogs den, hufvudsakligen emedan det ej ansågs lämpligt, att två personer handhade ledningen vid samma skola.

En ledamot yrkade därefter att styrelsen nu måtte uttala sig för principen af kvinnliga öfverlärarens tillsättande, då plats vid flickskola blefve ledig. Skolstyrelsen beslöt att icke för närvarande uttala sig för en sådan princip.

Frågan om kvinnlig öfverlärarens tillsättande i Malmö har således fallit för denna gång; dock har den blifvit väckt, diskuterats och vunnit sympatier. Att den äfven skulle väcka starkt motstånd var ju att vänta. Frågans betydelse för undervisningen, det rättvisa och billiga i lärarinnornas kraf har emellertid insetts af flera; redan detta är ju ett steg framåt.

Malmö folkskollärarinnor tänka heller icke låta frågan dö utan äro beredda att åter komma fram med den vid första lämpliga tillfälle, förvissade om att skolstyrelsen skall inse det berättigade däruti och tillmötesgå deras anhållan.

G—n.

Allra nödvändigast anser jag vara att kvinnökönet, hvars af Gud bestämda kall det är att vårda släktets spädaste plantor, finge någon undervisning och handledning i den första fysiska och psykiska barnavården och i allmän dietetik. Kunna af finansiella skäl icke flick- och gosskolor samtidigt inrättas, anser jag de förra nödvändigare än de senare. Det kan ej bestridas, att man, då fråga är om folkbildning, företrädesvis bör verka för kvinnans bildning.

Uno Cygneus (1859).

Insänd literatur.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Tre berättelser.** Af *Ellen Lundberg-Nyblom*. — **A. M. Dahlberg.** En karolins lefnadslopp, som i lifstiden af honom själf blifvit i pennan författadt Björck & Börjesson, Stockholm: **Fattigdom och barnalstring.** Af Med. Dr *Anton Nyström*.

Donation af Elsa Eschelsson.

För några veckor sedan kom det smärtsamma dödsbudet att Elsa Eschelsson gått bort. Nu bringa idningarna bud om att hon, som så helt var sina studier och sin vetenskap hängifven, velat för andra kvinnor jämna vägen för studiet af det ämne hon framför andra själf valt. Elsa Eschelssons stärbhus har nämligen förklarar sig villigt att i enlighet med hennes under lifstiden uttryckta önsknings till Uppsala universitet öfverlämna 60,000 kr. för bildande af en stipendiefond för kvinnliga juris studerande, benämnd Elsa Eschelssons stipendiefond för kvinnliga studerande vid Sveriges universitet och högskolor. Högst två stipendier få bildas af räntan å fonden. Företrädesrätt till stipendierna har den som arbetar på docent- eller doktorsafhandling. Studier för kansliexamen berättiga ej till stipedium.

Stipendierna, som ej få innehafvas mera än högst tre år, kunna sökas af kvinnliga juris studerande vid alla Sveriges universitet och högskolor.

Det är med rörelse man tänker sig Elsa Eschelssons namn på detta sätt ytterligare fäst vid studiet af den juridiska vetenskapen. Kanske bereder hon däri genom vägen för någon kvinna till den professorsstol, som det icke blef henne förunnadt att bekläda. Men, måttstocken som lägges på dem, som träda i hennes fotspår, blir hög — hon har gifvit oss måttet.

Blad ur "den svaga kvinnans" historia

IV.

Den flicka, som af en eller annan anledning stannade utanför den äktenskapliga s. k. hamnen, fick hålla sig uppe eller sjunka i hemlöshetens bränningar bäst hon gitte. Hvem bekymrade sig ifall hon slog mynt af sitt hjärtblod. Men "blod är sanning", försäkrade en gång vår ryktbare Svedenborg, och såg ej mystikern djupt?

Den bildade mannen, och isynnerhet den, som i sitt enskilda lif var godheten själf, kunde naturligtvis icke vara främmande för tanken att lifvet medförde för kvinnan hårda nötter att knäcka. Men hvad är det han rekommenderar åt henne mot lifvets betryck? Ja, hur säger t. ex. Wallin:

"När ej agget henne spar,
när betrycket sårar,
skall hon äga till försvar
tålamod — och tårar."

Men vi hade redan haft för mycket af kvinnoresignation och kvinnotårar. Det behöfdes kvinnoleenden — andra än sådana för "att behaga".

Franzén visar den fattiga flickan hän på en filosofisk resignations feta läckerbit:

— — "ack, på dina gamla dar,
när handen tröttna vill,
att ej ha bröd — —

Stor sak likväl, blott himlen ser
din oskuld utan fläck!
Hvad är all fröjd, som lifvet ger?
Lik bubblan i en bäck!"

För de välförsedda har det alla tider varit lätt att säga till den som umbar: stor sak i det! En typisk tankegång för den tidens "öfverklass". Den i kunskapsväg tillräckligt försedda Tegnér försäkrar: "För folkskolan är ingenting nödvändigt utom den religiösa bildningen". Att göra jordelivvet så mörkt och trångt som möjligt för "folket" var kanske rätta sättet att få detsamma att enständigt aspirera på ljus och frihet bortom grafven.

Heurlin, statsmannen, förhärfver sig öfver ett så omöjligt perspektiv som att "statare och torpare" skulle engång fordra inflytande på politiken eller någonting ditåt. Den sämst ställda behöfde förstas icke göra sin ställning förstadd eller söka lindring i densamma.

Kan det vara möjligt att den gamla goda tidens märkesmän finna ro i sina grafvar, sedan kvinnliga stadsfullmäktige lugnt intaga sina platser!?

Personer kunna ännu i dag falla i förtjusning öfver Samuel Ödmanns skildring af "Ett prästhus i Småland" på sjuttonhundratalet. Man försäkrar, att den Runebergska epikens rofyllda charm hvilat öfver prästgårdens "humlekvällar", då hvar och en i familjen berättar sagor. På andra verkar detta rum, där de sju döttrarna, tillsammans med raden af pigor, sofvo, klädde sig, om vintern spunno och om sommaren väfde från kl. 4 på morgonen till dagens slut, som en halföppnad grafhög. Miasmer affektera luksinnet. Med en familj, hvars renässans-tider inskränkte sig till julens "bastubad" och midsommarns "ostmöte", blef poesiens genius nog sällan intim.

"Om någon människa lefvat ett nöjdt lif, så var det han", säger förf:n om prosten. Det är ju också ur denna synpunkt hela taflan blir klassisk. Då hufvudpersonen är till freds, så är allt som det skall vara. Men alla dessa sju döttrar, hvad veta vi om deras sjäslif och lycka? Att de alla blefvo "hederliga prostinnor och frukt samma mödrar" är kanske emellertid ett tillfredsställande svar på denna fråga.

Georg Brandes har skildrat ett besök i en prästgård på Lolland 1862. Där voro också sju döttrar, alla så lika till utseende och hållning som vore det en och samma flicka i sju upplagor, och alla sågo de "lidt stackels ud". Så sent som 1862 sutto äfven i svenska bildade hem godt om döttrar af samma typ. Men den tid var dock förbi, då de bildade hemmens stackars döttrar i saknad af mynt och förvärfsmöjligheter sökte bergning vid sidan af någon hemsocknens arbetskarl.

Det frasens strösocker, som vid passande tillfällen ströddes öfver den kvinnliga tillvarons vattvälling, lönar det väl ej mödan att erinra om som näringsämne?

Det skulle dock vara oegentligt att icke framhålla den tacksamhetens rika blomstergård, som af både kända och okända poeter nedlades vid icke så få kvinnors bår. Den blygsamma godheten, den fysta välgörenheten, den husliga, outtröttliga fliten, den uppoffrande ömheten —

GAHNS

Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkändt som **Svenskt Normal-Bläck**, tillverkad af **Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Uppsala**. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottensats, är mycket hållbart och angriper ej pennan.

alla de rörande dygderna fingo här sitt mer eller mindre högstämda pris. En viss friherrinna, som gått "som ängel genom lifvet", får ju ofvan skyn höra systeränglarna förklara:

"Hon har litet till att lära,
litet att fullkomna här."

Och hur dogmatiskt blir ej sagdt vid en grefvinnas stoft:

"Ack, kvinnan, kvinnan blef det högsta gifvet;
hvad vore utan henne mänskolicifvet?
All glädjes brännpunkt, allt bekymmers tröst,
och hjärtat är hon uti tidens bröst."

Men grafkväden ha visst alltid betydtt ganska litet för den hänsöfna såväl som för eftervärlden.

Metta Greger.

F. T. Borg 1824—1893.

Med anledning af Louise Hamiltons biografiska studie

En människas lif är förbi. Dess mångfald af tankar och handlingar sjunka snart i glömska och ihågkommas blott af de närmaste, som snart också själfva försvinna i glömska.

En vän samlar upp och meddelar åt dem, som vilja anamma det, det som synes honom eller henne mest betydelsefullt af den bortgångnes ord och dåd, men boken försvinner lätt i glömska bland de tusentals andra böckerna.

Så kommer åter en, som intresserar sig särskildt för samma människa och för boken om hennes lif, och gör i sin ordning ett urval af det som synes mest betydelsefullt för att återigen upplysa och väcka tankarna på den döde.

På detta sätt tycks det bli oändligt litet, som tillvaratages, och dock går det här som i lifvet: något blir kvar. Af den ousinliga massan af lifsenergi, som under tidernas lopp omsätter sig i tankar, ord och gärningar, blir det några idéer, några sentenser och några verk, som också stå genom tiderna.

I Havamal, klokhetens gamla sång, finnas bland andra dessa kloka ord:

"den mans rykte
dör aldrig,
som samkat sig ett godt."

Och F. T. Borg skrifer till C. W. Bergman: "Den väg, som individen har att vandra, då han för i dagen nya idéer, kan likväl ej spårlost försvinna. Det är alltid någon eller några, som sanningens stormil fattar och förer till nya utsikter, till nytt lif."

Båda ordstäfven innehålla sanningar af stor räckvidd, och det är att hoppas, att Havamals "aldrig" innebär att den godes rykte lever genom tider utan tal.

Och i alla händelser måste det för oss kvinnor vara en glad plikt att såvidt möjligt är ytterligare befästa den mans rykte, som samkat oss mycket godt.

Det är också därför Dagny, ehuru omständigheter vålat att det först blir en rätt lång tid efter det Louise Hamiltons biografiska studie af F. T. Borg utkommit, dock velat nämna något af allt det myckna, som enligt hen-

nes rätt vidlyftiga skildring af hans lif tillförts oss af kunskap om den, som enligt Björnstjerne Björnsons ord "altid troede paa menneskeheden, godheden, retfærdigheden."

Redan den 23 april 1908 hade Dagny en kortare biografisk skiss af F. T. Borg; närmast emellertid med betraktande af hans arbete för kvinnans frigörelse.

Louise Hamilton behandlar mest utförligt Borgs ungdomshistoria; hans förhållande till sina vänner, af hvilka han hade många bland dem, som nämnas bland Nordens och Sveriges främste män af skilda skaplynnen. Hon betonar hans varma deltagande i alla de ledande idéerna från 1800-talets midt och hans bana som tidningsutgifvare i en småstad, "där han sökte höja småfolkets själfkänsla, och hos hvilka han sökte ingjuta sin egen hänförelse för stora idéer och personer i frigörelseverkets tjänst."

Hon har därvid gått till sitt arbete med en i alla händelser icke för liten entusiasm för sin skildrings föremål "och med ett rikhaltigt och mångsidigt behandlande af stoffet", som — Nya Dagligt Allehanda uttrycker sig i en erkännande recension af boken den 18 november 1910. Borg var "vidtomfattande, outtröttlig och varm", säger Louise Hamilton och framlägger som bevis för sitt omdöme talande och väl valda utdrag af de många bref till och från Borg, som stått henne till buds.

Utrymmet tillåter ej att lämna tillfyllestgörande referat af allt detta, och i Dagny äger man rättighet att hufvudsakligen hos F. T. Borg se en sida, den af kvinnornas och humanitetens trofaste vän.

Många gånger talar han också om, att han ville ägna sitt historiska sinne och sina historiska kunskaper till att skriva kvinnornas historia. Första delen häraf utkom verkligen 1856, men sedermera räckte ej tiden till att fullborda verket. Borg hade ju till lifsyрке det kräfvande journalistiska, och efter prostens Ahnfelts vittnesbörd var han just sådan "som en publicist bör vara, målsman för en varm och konsekvent öfvertygelse, som ej låter tala med sig."

Och alltifrån sin ungdom tänkte Borg på att höja kvinnans ställning. Tidigt skref han till sin syster, att han "kommit att inse att mänskligheten måste genom kvinnans förändrade betydelse i familjen och samhället söka sin lycka och ej som hittills genom hennes förnedrande undergräfvat en af grundvalarna för allt rätt och skönt". Vid det mycket omtalade skandinaviska folkmötet i Ramlösa år 1858 talade Borg för kvinnan och preciserade då än mera sin ståndpunkt. "Kvinnan," sade han, "har ej allenast sin naturbestämmelse att vara moder och maka — utan också medborgarinna."

Och det var icke blott teoretiskt, som Borg gjorde sig till kämpe för kvinnan. Så snart han fick tillfälle därtill, arbetade han också praktiskt för saken. Han hade icke vistats länge i Helsingborg som medarbetare i Öresundsposten, förrän han redan tänkte på att hålla föreläsningar om "kvinnans bestämmelse"; han ville anordna en "Bildningsförening", och "djupast sedt" gick hans plan därvid "just ut på att vinna sympatier" för sina sträfvaranden för kvinnan.

Och när han blef redaktör i Öresundsposten, fäktade han ifrigt för dessa sina sympatier för kvinnofrågan. I tidningen talades om kvinnans myndighet, om folkhögskolor för kvinnor, om gift kvinnas äganderätt, med mera, som allt sedermera genomförts, "hvarjämte han förbereder sinnena för sitt stora slag, då han senare i riksförsamlingen blef den förste i vårt land, som vågade föreslå politisk valrätt och valbarhet för kvinnan." När han sedan år 1879 blef invald i Andra kammaren, kunde han verka och verkade mera direkt för kvinnans förbättrade ställning inför lagen. Den som skrifver detta önskar, att Louise Hamilton dock något mera ingående skulle ha behandlat denna del af Borgs lif. Hon omtalar, att han motionerar om höjande af kvinnas äktenskapsålder och om hennes befogenhet att vara ledamot i skolråd och fattigvårdsstyrelse, "hvilka förslag sedermera realiserades," men det skulle ha varit af särdeles intresse att ha fått närmare data om dessa motioner och särskildt om den utan tvifvel djuptänkta och framsynta motiveringen af motionerna.

"En humanare mänsklighet är vårt mål," skref Borg en gång till sin vän C. W. Bergman, "däraf denna eviga längtan." Och han visste, att denna eviga längtan förstrid med sig. En annan gång skref han till sin käreste syster: "Det är ensamheten, som ibland griper — när man som jag lefver för stora idéer och sociala förbättringar, som ej fattas af eller stå i strid med de maktägande, med deras ovanor och fördomar samt ej kunna realiseras utan efter långa och ihärdiga strider. — Ja, stundom kan till och med en så energisk natur som jag finna det tomt och ödsligt som i en öken, känna sig fattig och öfvergifven oaktadt de höga sträfvandena, oaktadt tron på framtiden."

Det största Borg gjorde för kvinnorna var dock hans "stora slag", hans motion om ändring af 19 § i Riksdagsordningen därhän, att ordet "personer" skulle sättas i stället för ordet "män".

"Till ledamöter af Andra kammaren kunna endast väljas "personer — — —", föreslog Borg.

Konstitutionsutskottet afstyrkte motionen, tanken var gifvetvis för ny för att kunna vinna riksdagens bifall, men det, konst-utskottet, "tilltror sig icke säga, att kvinnan enligt sin natur saknar förmåga att bedöma de frågor, som inom det politiska lifvet förekomma."

Då motionen sedermera behandlades i Andra kammaren den 5 april 1884 yttrade Borg bl. a., att han icke ansåg, att man borde förvägra kvinnan "de politiska rättigheter, som innebära att med eget samtycke bidra till lagarnas stiftande." Han framlade samma argument för kvinnans politiska likställighet med mannen, som vännerna af K. P. R. ännu i dag upprepa, och främst detta, att om icke kvinnorna äro med vid valet af riksdagsmän, representerar icke folkrepresentationen hela folket.

För några månader sedan upprepade hr Karl Starbäck åtskilliga af de numera aftrubbade och föråldrade invändningar, hvarmed Borgs opponenter hånade och nedklubade hans motion om en sak, som då var så ny och

främmande, att den hos flertalet blott föranledde groft åtlöje och försmädlighet.

Men i ett fall åtminstone har Borg nyligen fått en lysande upprättelse.

Till försvar för sin motion talade han om de missförhållanden, som uppstå i ett samhälle "så länge mänskligheten icke erkänner hvad kvinnan är eller att hon är människa i ordets fulla bemärkelse."

Den 13 februari i år vid Förbudskongressens stora möte i Blasieholmskyrkan hade professor Thyrén ett märkligt yttrande, och professor Thyrén är en man med auktoritet. Det ena tidningsreferat jag läst afviker något i formen från det andra, men ett af dem är väl riktigt, och båda äro till innebörden lika.

I det förra läggas dessa ord i professorns och riksdagsmannens mun: "som bekant äro kvinnorna också människor," i det andra: "Vi ha ett folk af samma ras som vi — kvinnorna".

Det indirekta erkännande Borg år 1884 begärde af riksdagens män, det har en riksdagens man år 1911 gifvit. "Kvinnorna äro som bekant människor", de äro af samma "ras" som männen. "Och", tillägger professor Thyrén, "de ha ej fört något mindre värdigt lif."

Den etiska premissen i Borgs yrkande är efter 26 år fastslagen, och vi hoppas, att det ej må dröja ytterligare 26 år, innan äfven den praktiska konklusionen, den, att emedan kvinnorna äro människor, böra de äga mänskliga medborgarrättigheter, också fastslås.

Ellen Wester.

Litteratur.

Marie-Claire. Af *Marguerite Audoux*. Roman. Paris, 1910.

Här och där har man sett notiser om en nytkommen roman, författad af en ung sömmerska i Paris, och man har sett anförda de mest superlativa loford öfver boken och dess författarinna. Sådana loford väcka ju vanligen ej endast nyfikenheten utan också kritiken till synnerligen kraftigt lif, och man blir därför desto gladare, när det händer att man själf efter närmare bekantskap med det omtalade föremålet af allt hjärta kan instämma i dem. Och säkerligen skall ingen, som de braskande tidningsnotiserna lockat till att göra en närmare bekantskap med "Marie-Claire", känna sig besviken. Den ger en förunderlig stämning, denna bok, af stillhet och lugn, man känner det som hade man fått se lifvet i fågelperspektiv en stund, och dock har man så innerligt lefvat med de personer boken skildrar, att man tycker liksom de blifvit delar af ens eget lif. Man vet ej hvad man mest skall beundra i boken, de utomordentligt skarpa och jag skulle vilja säga taktfulla, psykologiska iakttagelserna eller det enkla, förnäma språket, som är så rensadt från allt effektsökeri och all förkonstling. Om något, är väl denna sömmerskas roman ett glänsande vittnesbörd om att själens adel och skarp intelligens äro gåfvor, som gifvas utan hänsyn till ställning eller bildning

en för barn och en för äldre. Scenen var ordnad som ett rum i gult och vitt, och helhetsintrycket fullständiga af att fru Holmgren uppträdde i en toalett i samma färger. Barnföreställningen bevisades af en förtjust och glädjestrålade publik, som till sista plats fyllde den rymliga lokalen. Sago- och visstunden för äldre var besökt af en tyvärr fåtalig men desto mer förstående åhörarskara, som lifligt senterade fru Holmgrens af fin uppfattning burna, konstnärliga utförande af sagorna, Frödingsbitarna och visorna på hennes program. Nettobehållningen utgjorde omkring 90 kr.

Södermanlands länsförbund af F. K. P. R. höll sitt årsmöte i Nyköping den 24 och 25 mars. Representerad genom ett eller flera ombud voro föreningarna i Nyköping, Strängnäs, Eskilstuna, Gnesta och Flen.

Förhandlingarna inleddes med ett offentligt möte på fredagsaftonen. Lokal var Blåbandsföreningens sal, som dagen till ära smyckats i rösträttens färger. Första talarinnan vid det offentliga mötet var föreståndarinnan för Nyköpings elemetarskola för flickor, fröken Molin. I ett sakrikt anförande framhöll hon de skilda uppfostringsprinciper, som redan vid den tidigaste uppfostran under barnåren från föräldrarnas sida tillämpas då det gäller bror och syster. Dessa olika principer se vi sedan konsekvent tillämpade genom hela lifvet från samhällets sida.

Fru A. Widebeck polemiserade därefter vidare mot alla de orättvisor, som till den enas och andras fördel och nackdel förekomma könen emellan. Programmet utfylles med sång af en ung Nyköpingsdam.

De enskilda förhandlingarna togo sin början kl. 1 Marie Bebildelsedag och fortsattes utan afbrott till kl. 5.

I allmänhet voro diskussionerna särdeles lifliga. Af programmet må särskildt framhållas den fråga, som uppställd af Eskilstunaföreningen och hvilken tilldrog sig särdeles lifligt intresse: "Finnas möjligheter att inom Södermanlands län, å en eller flera platser, uppräta hem för ogifta mödrar och deras späda barn?"

Länsförbundet beslöt att göra allt hvad i dess förmåga står att föra denna särdeles behjärtansvärda fråga framåt. Godt hopp finnes redan nu att i Eskilstuna få till stånd ett sådant hem.

Vid förrättadt val af arbetsutskott omvaldes till ordf. fru A. Widebeck, Strängnäs, och till skattnästare fröken Ada Gustafson, Nyköping. Till sekreterare efter fröken E. Pålman, som afsade sig på grund af afflyttning från länet, utsågs fru A. Johansson, Eskilstuna.

Efter förhandlingarnas slut afåts en animerad middag å Rådhuskällaren, hvarvid Nyköpingsföreningen fungerade som värdfolk. Nästa årsmöte skall hållas i Eskilstuna.

Stockholms F. K. P. R. hade fredagen den 31 mars sitt årsmöte i Viktoriasalen vid Tunnelgatan under fröken Anna Lindhagens ordförandeskap. Revisionsberättelsen upplästes och full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen. En del föreningsärenden föredrogs, hvarvid bl. a. bestämdes, att föreningen under innevarande år skall till L. K. P. R. betala 35 öre pr medlem i stället för som hittills 25 öre. Frågan om män skulle beviljas inträde i föreningen upptogs därpå till diskussion. Meningarna bröto sig för och emot, och äfven framkom förslag om att männen skulle inväljas i föreningen såsom hedersledamöter eller ingå som "stödande" medlemmar. Frågan föll emellertid på alla dessa punkter och äfvenså ett förslag om att Stockholms F. K. P. R. skulle inbjuda till bildande af en männens förening för politisk rösträtt åt kvinnor. Däremot enade sig de närvarande om fröken Signe Bergmans förslag att Stockholmsföreningen skulle anmoda V. U. att ombestyrta att Landsföreningen, efter de skilda föreningarnas hörande, skulle inkomma med ett för-

slag till kongressen i sommar om att den Internationella Alliansen skulle söka åstadkomma bildandet af interparlamentariska kvinnorösträttsgrupper efter samma principer som de interparlamentariska fredsgrupperna.

Sedan fröken Anna Lindhagen lämnat en utredning af de socialdemokratiska kvinnornas ställning till den "borgerliga" rösträttsrörelsen förrättades styrelseval, hvarvid omvaldes förutvarande styrelseledamöterna fröken Signe Bergman, fru Ebba von Eckermann, fröken Lilly Engström, fröken Anna Kleman, dr Inez Laurell, fröken Anna Lindhagen, fröken Anna Ljungberg, fröken Stina Quint, grevinnan Louise Stenbock, fröken A. Symonds Ohlin och fröken Axianne Thorstenson och nyvaldes — efter doktorerna Widerström och Palmgren samt fruarna Ekberg och Ljungberg, som undanbedt sig återval — dr Malin Wester-Hallberg, dr Alma Sundquist, fröken Ninni Kohnberger och fru Karin Holmgren. Till suppleanter valdes fru C. Sahl von Koch (omvald), fru Lily Hellström och fru Alma Faustman. Till revisorer omvaldes fru Agnes Westin och fröken Edith Strengell med fröken Hulda Berlin och fröken Hulda Wahlström som suppleanter.

Kvinnlig diskussionsklubb i Göteborg. Vid ett talrikt besökt möte, som ägde rum den 23 mars och hvarvid inledningsföredrag höllos af fröknarna Anna Lessel och Maria Nordenfelt, bildades i Göteborg en kvinnlig diskussionsförening med tillhörande sällskapsklubb, som önskar och väntar tillslutning från alla samhällsklasser och alla politiska partier. För att få med så många som möjligt sattes inträdesafgiften till 50 öre och årsafgiften till 1 krona. Redan vid det konstituerande mötet inging 72 medlemmar i föreningen. Styrelsen för Göteborgs kvinnliga diskussionsklubb, som föreningens namn lyder, utgöres af fröknarna Anna Lessel, ordf., Betty Westerlund, Ebba Kunze och Carola Karlsson, fruarna Almstrand och Jönsson, fröken Maria Nordenfelt, fru Titti Matell och fröken Philip.

BILLIGA ♦♦♦♦♦ KLÄDNINGAR

från Kr. 28—115.

Alla slag af Bomull,
Ylle och Siden föras
ständigt på lager.

□ □ □

AKTIEBOLAGET

NORDISKA KOMPANIET

STUREPLAN.

Alla svaga barn böra få Vasens (f. d. Nordstjernans stärkande Järnpreparat "Ferrol". Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages. Aptitsgivande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

Mjolk dagligen till afhämtning.

Osukmad för 15 öre lit.
Handskummad för 6 öre lit.

Tjock grädde för 90 öre lit.
1:ma smör kr. 2,00 pr kilo.

Stockholms Mejeriaktiebolag. Klarabergsgatan 68.

Allm. Tel. Br. 5241.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (ej annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1911 i sin tjugonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Sjukgymnast.

Ex. kvinnl. sjukgymn. önskar plats å svenskt institut i Tyskland. Förut innehaft assistentplats därstädes. Utmärkta betyg. Svar till "Intresse-rad", Sv. Dagbladets annonskontor, Göteborg.

Plats som skrifbiträde

önskar elementarbildad flicka. $3\frac{1}{2}$ års kontorsvana. Villig hjälpa till med husliga göromål, kunnig i handarbete och enklare sömnad. Svar till "21 år", Kalmar p. r.

Kartritning.

Ung flicka, som genomgått kartritningskurs, önskar plats. Ben. svar till "R. S. 8" und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Ung barnlös enkefru

önskar förestå hemmet hos bildad ungherre eller änkeman, är kunnig i hushållsgöromål och handarbeten samt musikalisk. Svar till "husföreståndarinna", p. r., Vikmanshyttan.

Medelålders hushållerska

önskar plats 24 april, utm. rek. finnas. Kompetent att på egen hand sköta ett hem. Svar till "A. M.", Kneippbaden, p. r.

Ung, bättre flicka

önskar plats i familj under sommar-månaderna att undervisa barn i musik, äfven i vanliga skolämnen om så önskas. Tacksam för svar till "Villig", Jönköping p. r.

Examineradsjuksköterska

med goda betyg och flerårig vana i sjukvård önskar anställning vid badort eller kuranstalt. Gifver gärna massage och assistens åt gymnast om så fordras. Svar till "Glad och Arbetsam", S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Karriterska

med fint betyg önskar arbete hos landtmätare. Svar till "K", Karlsro, Bondsjöstaden, Härnösand.

Korrekturläderska,

bildad, språkkunnig, önskar plats snarast möjligt, i Stockholm, landsorten eller utrikes. Svar emotes med största tacksamhet till "Daily Mail", Allmänna Tidningskontoret, Örebro.

Ung flicka,

som genomgått Fr. Schartaus handelsinstitut, kunnig i maskinskrifning, önskar plats på kontor eller bank. Svar till "20 år" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Apotek.

Ung flicka som under snart två år tjänstgjort som tekniskt biträde å apotek och har utmärkta betyg från denna verksamhet, önskar anställning. Svar med löneuppgift till "Praktisk och fortfärdig", denna tidnings expedition, Stockholm.

Ung flicka,

som genomgått 8-kl. läroverk, samt kurs i massage och sjukgymnastik, önskar plats i familj; villig att hjälpa barn med läxläsning om så fordras. Svar med uppgift om lön till "18 år", p. r. Göteborg.

Som husföreståndarinna

söker 27-årig, bättre, hushållsvan flicka plats i treftigt, helst mindre hem. Svar till "April—Maj", Visby p. r.

Fint bildad änka

34 år, önskar plats som husföreståndarinna. Kan, om det behöfs, lägga hand vid matlagningen, skicklig med all klädsömnad och fina arbeten. Lön ringa, mot att få medtaga en fyraårig tös. Svar till "Gladt lynne", Linköping p. r.

Barnfröken.

Ung flicka, som genomgått 7 klasser i elementarskola, önskar plats i Stockholm i god familj för att hjälpa till med barnens läxläsning och att gå frun tillhanda. Är villig att gifva pianolektioner om så önskas. Svar till "Frisk och stark", Postkontoret, Vasagatan, Göteborg p. r.

Schweizisk Bonne

kunnig i sömnad önskar anställning i medio af april för ej mer än ett barn. Vidare upplysningar å Fredrika Bremer Förbundets Byrå, Stockholm.

Ung, anspråkslös flicka

önskar plats i familj; är villig deltaga i förekommande göromål, önskar anses som medlem af familjen. Betyg finnas. Svar till "N:o 20", Tingsryd.

17 års frisk och Kraftig bättre flicka,

som genomgått 6 klasser i elementarläroverk och som under ett år deltagit uti alla i hemmet förekommande göromål, önskar plats i godt hem, under husmoders ledning. Är äfven villig att med 1 å 2 barn läsa första och andra klassens elementarkurser. Svar med löneuppgift till "Familjemedlem 17 år" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Hushållerska,

skicklig och van att förestå finare hem, söker plats till 1 kl. pensionat eller förestå hushållet för kontorspersonal eller ett större finare hem. Svar till "Herrgård", Öfverum p. r.

Plats i familj

att vara husmodern behjälplig med inomhus förefallande göromål önskas af 20-årig bildad flicka. Svar till "20-årig", Barkåkra, p. r.

Huslig, bättre flicka,

önskar plats hos ungherre eller i familj. Kunnig i enkel och fin matlagning, sömnad m. m. Svar till "L. E.", Landskrona-Postens exp., Landskrona.

**Husföreståndarinne-
plats,**

helst i ungarhus, sökes af anspråkslös husl. bättre flicka, att sköta, med eller utan jungf. hjälp. Kunnig i allt som hör till ett bättre hems skötande. Fina betyg. Svar till "Hustomte", Tranås, p. r.

LEDIGA PLATSER.**Vid Söderhamns
Elementarläroverk
för flickor**

inrättas till nästa läsår, med anledning af skolans utvidgning till åttaklassig, en ny lärarinneplats med undervisningskyldighet i naturkunnskap, matematik och svenska. Högre kompetens önskvärd hos sökanden. Lön enligt lag. Ansökningar insändas till Styrelsen före den 10 april 1911.

**Vid Eslöfs högre
samskola**

finnes instundande läsår plas för lärarinna i biologi (företredesvis) och matematik i realskolan. Lön 1,700 kr. Ansökningar torde snarast möjligt insändas till under-tecknad, läroverkets föreståndare.

T. Nyström.

Anspråkslös, frisk flicka,

något musikalisk och med god handstil samt kompetent att läsa läxor med en gosse i 3 klass, äfven språk, dessutom kunnig och villig deltaga i inomhus lättare göromål. Svar om ålder, lönepretentioner, betyg och foto. till Fru Apotekare Hollenberg, Bollnäs.

Från och med nästa läsår

är en lärarinneplats i **Förberedande skolan vid härvarande Elementarläroverk för flickor** ledig, till hvilken ansökningshandlingar, åtföljda af läkarebetyg, böra under under-tecknads adress inlämnas till skolstyrelsen senast den 20 nästk. april. Kompetensfordringarna äro elementarskole- och seminarieutbildning; undervisningskyldighet förutom i förberedande afdelningen äfven i något ämne såsom svenska språket eller historia i de lägre elementarskoleklasserna. Lön 900 kronor. Vidare upplysningar erhållas af läroverkets föreståndarinna, fröken Signe Cederqvist. Borås den 30 mars 1911.

Å skolstyrelsens vägnar:
August Charles.

**Ett vikariat vid Elementarläroverket
för flickor**

härstades med undervisningskyldighet i kristendom, svenska och historia är under nästa läsår till ansökan ledigt. Sökande med högre kompetens äga företräde. Arfvode enligt lag. Ansökningshandlingar, åtföljda af läkarebetyg, inlämnas senast den 20 instund. april till skolstyrelsen under under-tecknads adress. Vidare upplysningar erhållas af läroverkets föreståndarinna, fröken Signe Cederqvist. Borås den 30 mars 1911.

Å skolstyrelsens vägnar:
August Charles.

**Vid Karlstads högre Elementar-
läroverk för flickor**

tillsättes från och med nästa läsårs början en ny lärarinnebefattning med hufvudsaklig undervisning inom de förberedande klasserna. Lön 1000 kr.

Ansökningshandlingar jämte friskbetyg, ställda till Styrelsen, torde före den 15 april insändas till läroverkets föreståndarinna.

**Vid Ebba Lundbergs läroverk
för flickor, Hälsingborg**

bli nästa läsår följande platser lediga:

1) En lärarinnebefattning med undervisningskyldighet i latin, modersmål och geografi. Kompetens: Fil. kand. med profår. Lön 1,500 kronor.

2) En lärarinnebefattning med undervisningskyldighet i matematik, fysik, biologi och kemi. Kompetens: Betyg från Högre lärarinneseminarium. Lön 1,400 kr.

Event. utbyte inom dessa ämnesgrupper.
Ansökningar jämte läkarebetyg skola insändas före den 15 april till föreståndarinnan.

**DAGNY,
KVINNORNAS BÄSTA
PLATSANNONSTIDNING****Vid Karlstads Högre Elementarläroverk
för flickor**

blifva från och med nästa läsårs början tvenne lärarinneplatser lediga. Undervisningsämnen för den ena: svenska, historia och franska (de båda förstnämnda företredesvis); för den andra: matematik, naturkunskap och svenska (det förstnämnda företredesvis).

Ansökningshandlingar jämte friskbetyg, ställda till Styrelsen, torde före den 8 april insändas till läroverkets föreståndarinna.

Vid Lindska skolan i Uppsala

önskas för nästa läsår en lärarinna med högre kompetens. Ämnen: kris'endom i en klass på lägre stadiet (kan möjligen utbytas mot annat ämne); biologi (alla stadier); fysik och kemi. Lön enligt lag; pensionsbidrag från skolan.

Ansökningar, åtföljda af läkarebetyg, insändas till under-tecknad före d. 8 april.

MARIA GERLE,
föreståndarinna för Lindska skolan.

**Sömmerske-
platsen**

vid **länslasarettet i Hudiksvall** är ledig till ansökan. Sömmerskan har skyldighet att sy all linnesöm, verkställa lagningar för lasarettets behof, förestå linneförrådet och utöfva tillsyn öfver tvätten. Lön 275 kr., eget rum, allt fritt. Ansökningar åtföljda af ålders- och läkarebetyg samt fotografi insändas till lasarettsexpeditionen före den 20 instund. april. Platsen får genast tillträdas.

Hushållsfröken,

cirka 30 år, med ordningssinne och erfarenhet från större hushåll, väl kunnig i matlagning och uppläggning, får plats till 15 april att sköta matlagningen å sjukhem. Hon bör äfven äga förmåga att ordna och handleda tjänarnes arbete. God lön, deladt rum. Rekommendationer fordras. Svar till Fröken Öhrns Sjukhem, 6 Jungfrugatan.

Kokerskeplatsen

vid sjukstugan i Leufsta bruk blir ledig att tillträdas den 1 inst. maj. Lön 300 kr. och allting fritt. Ansökan åtföljd af betygsafskrifter torde senast den 15 april insändas till e. prov.-läkaren B. Egerström, Leufsta bruk.

Guvernant

musikalisk och med utgångsbetyg från Högre Lärarinneseminariet i Stockholm sökes till två barn om 8 och 11 år af norsk familj bostatt i Värmland. Stilla men naturskönt ställe. Ansökningar med betygsafskrifter ställas till Fru Marie Blakstad, Värmlands-Sälboda.

Husföreståndarinna

i medelåldern, kunnig i matlagning och van att med ordning och om-tanke sköta bättre hushåll, kan genast erhålla fördelaktig anställning om goda betyg kunna företes.

Närmare meddelar

Klädesfabriken, Karlskrona.

Bildad, gladlynt och barnkär flicka,

som vill åtaga sig alla i ett hem förekommande göromål med till-hjälp af en passflicka, erhåller plats 1 April. Svar med fotografi samt uppgift å ålder och löneanspråk sändes till "Familjemedlem", Mjöl-by p. r.

**25 à 30 års
Dam,**

fullt kompetent i bokföring, erhåller plats i Malmö den 1 maj som kassörska. Svar jämte betygsafskrifter till "Kompetent 1911" före den 15 april adress Svenska Telegrambyrån, Malmö.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-

Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

GYNNA ALLTID DAGNYS

ANNONSÖRER!

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 2⁰

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Wiréns utsökta **PARFYMER**, eleganta damers förtjusning.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 183 36

Obs! Fredrika Bremer-Förbundet. Obs!

Å Fredrika Bremer-Förbundet finnas anmälda lektionsgifvare, in- och utländska, hushållsbiträden af olika slag, barnfröknar, kontorsbiträden, gymnaster m. m.

Mottagningstid kl. 12—4.

Adr. Drottninggatan 54, Stockholm.

Allm. tel. 48 16. Rikstel. 27 62.

Skandinavisk Konstslöjdsförsäljning,
STOCKHOLM, 27 Klarabergsgat. 27.

Handarbeten, rikt urval
Nationaldräkter, tyger
och tillbehör
Träslöjd, stort lager
National- och Garne-
ringsband, egen till-
verkning.

Astrid Wittborn

Manicure, Pedicure,

Hygiensk ansiktsbehandling.

BRAHEGATAN 6, 2 tr. R. T. 423 59. A. 197 16

KOSTYM-ATELIER

MASKINBRODERING

53 Drottninggatan 53, 2 tr.

Systrarna Johansson.

Riks och Allm. telefon.

Sorgsaker.

Ständigt på lager, förstklassigt arbete, billiga priser

Astrid Ahlström & C:o.

18 Smålandsgatan 18,
vid Norrmalmstorg.

Broderiaffären

3 n. b. Kommendörsgatan 3 n. b.

Rekommenderar sitt välsorterade lager af Schweizerbroderier och Spetsar

HERM. HAMNQVIST

Kungl. Hoffotograf.

Biblioteksg. 11, Stockholm.

1 dussin kabinettsfotografier, matt
papper, 12 kronor.

Lektioner i Lingesömnad,

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARINEGNÉR,

Sibylleg. 36. Hörnet af Karlavägen.

R. T. 35 30. A. T. 210 04.

Mimmi Franzéns

Frukt- & Blomsterhandel

6 KARLAVÄGEN 6

A. T. 15599 (hörn. af Braheg.) A. T. 15599

Beställningar af Buketter och Kran-
sar smakfullt och billigt.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Sju praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, **ise Gagner.** 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor. 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

I Guldslottets Rosengårdar. Sagor och berättelser af Harald Östenson. 151 sid., 39 ill. Kartonnerad. Pris 75 öre. Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Högre Lärarinneseminariet

vid

Stiftelsen Kjellbergska Flickskolan

omfattar 3 ettåriga afdelningar. De två senare åren ägnas åt specialstudier. Afgångsbetyg från seminariet medför "högre lärarinnekompetens". För inträde i afdelning I fordras fullständigt afgångsbetyg från 8-klassig flickskola eller genom inträdesexamen styrkta motsvarande kunskaper. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, frejde- och läkarebetyg, torde före den 1 Juni insändas till seminariets föreståndarinna, Södra Vägen 23 Göteborg. Prospekt på begäran.

Göteborg i Mars 1911.
(Nord. AB. 48137)

STYRELSEN.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Storartad donation till L. K. P. R.

Rösträttsmotioner.

Kvinnorna och statstjänsterna.

En märklig motion i Stockholms stadsfullmäktige.

Förslag om politisk rösträtt åt Islands kvinnor.

Upprop.

Frågan om kvinnliga öfverlärare i Malmö. Af G—n.

Insänd litteratur.

Donation af Elsa Eschelsson.

Blad ur "den svaga kvinnans" historia. Af Metta Gregers.

F. T. Borg 1824—1893. Af Ellen Wester.

Marguerite Audoux: Marie-Claire. Rec. af A. G. D.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**